

Čtvrtek 19. května 2022

P9\_TA(2022)0218

## **Boj proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině**

**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2022 o boji proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině (2022/2655(RSP))**

(2022/C 479/07)

*Evropský parlament,*

- s ohledem na svá předchozí usnesení a zprávy o Ukrajině a Rusku,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na dodatkové protokoly těchto úmluv,
- s ohledem na Haagské úmluvy z roku 1899 a 1907,
- s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidia ze dne 9. prosince 1948 a na její dodatkové protokoly,
- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu (ICC) ze dne 17. července 1998 a na změny přijaté v Kampale týkající se zločinu agrese,
- s ohledem na zásady mezinárodního práva uznané v Chartě Norimberského tribunálu a v rozsudku tribunálu (Norimberské zásady) vypracované Komisí OSN pro mezinárodní právo, v nichž je stanoveno, co představuje válečný zločin,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1820 (2008) o sexuálním násilí jako válečné zbraně a na rezoluci č. 1888 (2009) o zřízení zvláštního zástupce pro sexuální násilí páchaného při konfliktech,
- s ohledem na definici „znásilnění“ v době války, kterou v roce 1998 vypracoval Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu a Mezinárodní trestní tribunál pro Jugoslávii,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 2. března 2022 o agresi vůči Ukrajině a na jeho rezoluci ze dne 24. března 2022 o humanitárních důsledcích agrese vůči Ukrajině,
- s ohledem na rezoluci OSN přijatou Radou pro lidská práva dne 4. března 2022 o situaci v oblasti lidských práv na Ukrajině v důsledku ruské agrese, jejímž prostřednictvím se rada rozhodla zřídit nezávislou mezinárodní vyšetřovací komisi,
- s ohledem na usnesení Parlamentního shromáždění Rady Evropy ze dne 28. dubna 2022 nazvané „Agrese Ruské federace proti Ukrajině: zajištění odpovědnosti za závažné porušování mezinárodního humanitárního práva a jiné mezinárodní trestné činy“,
- s ohledem na Versailleské prohlášení ze dne 11. března 2022,
- s ohledem na návštěvu předsedkyně EP Metsolové na Ukrajině, která proběhla dne 1. dubna 2022, a na její prohlášení o mezinárodních válečných zločinech spáchaných na Ukrajině,
- s ohledem na prohlášení vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o brutálních činech spáchaných Ruskem v Buče a dalších ukrajinských městech, které učinil dne 4. dubna 2022 jménem EU,

Čtvrtek 19. května 2022

- s ohledem na prohlášení žalobce Mezinárodního trestního soudu Karima A. A. Khana ze dne 2. března 2022 nazvané „Situace na Ukrajině: Přijetí žádostí o vyšetření válečných zločinů na Ukrajině od 39 států, které jsou stranami úmluvy, a zahájení vyšetřování“,
  - s ohledem na zprávu Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) ze dne 13. dubna 2022 o porušování mezinárodního humanitárního práva a práva v oblasti lidských práv, válečných zločinech a zločinech proti lidskosti spáchaných na Ukrajině od 24. února 2022,
  - s ohledem na dohodu mezi Mezinárodním trestním soudem a Evropskou unií o spolupráci a pomoci z roku 2006,
  - s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/638 ze dne 13. dubna 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/486/SZBP o poradní misi Evropské unie pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině (EUAM Ukraine) <sup>(1)</sup>, které změnilo mandát mise EUAM Ukraine s cílem poskytnout podporu ukrajinským orgánům a usnadnit vyšetřování veškerých mezinárodních trestných činů spáchaných v souvislosti s ruskou agresí vůči Ukrajině a jejich stíhání,
  - s ohledem na návrh Komise, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727, pokud jde o shromažďování, uchovávání a analýzu důkazů souvisejících s genocidou, se zločiny proti lidskosti a s válečnými zločiny v Eurojustu (COM(2022)0187),
  - s ohledem na zprávy organizace Human Rights Watch o Ukrajině ze dne 3. dubna a 21. dubna 2022 a na zprávu organizace Amnesty International ze dne 6. května 2022,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že od 24. února 2022, kdy Rusko zahájilo novou fázi nezákonné nevyprovokované a bezdůvodné útočné války proti Ukrajině, provádějí jeho ozbrojené síly a jeho zástupci v nově obsazených i dříve okupovaných oblastech Ukrajiny nahodilé útoky na civilisty, včetně jejich únosů, mimosoudních poprav a mučení;
- B. vzhledem k tomu, že o život přišly nebo byly zraněny tisíce lidí, přibližně 7,7 milionu ukrajinských občanů muselo opustit v rámci země svůj domov a téměř 6 milionů uprchlo do sousedních zemí; vzhledem k tomu, že podle komisaře pro lidská práva při ukrajinském parlamentu bylo od 24. února 2022 z Ukrajiny do Ruské federace násilně deportováno 400 000 ukrajinských civilistů, včetně více než 200 000 dětí; vzhledem k tomu, že ruské síly a jejich zástupci několikrát zabránili vytvoření humanitárních koridorů, a tím zablokovali nebo bránili evakuaci civilního obyvatelstva z obléhaných území;
- C. vzhledem k tomu, že zvěrstva, jichž se ruské jednotky a jejich zástupci dopouštějí, dosáhla nového vrcholu, když se v neděli 3. dubna 2022 ukázalo, že ulice města Buča, do nějž neměla ukrajinská armáda téměř měsíc přístup, jsou pokryty těly mrtvých civilistů; vzhledem k tomu, že existují zprávy z řady dříve okupovaných ukrajinských měst, včetně Buče, Irpeně, Hostomelu a Ivankivu, i z dalších míst, která ukrajinské ozbrojené síly nyní osvobodily, o masových hrobech se stovkami těl a o tělech civilistů nalezených v ulicích, včetně žen, dětí a starších osob, z nichž někteří měly ruce svázané za zády; vzhledem k tomu, že je velmi pravděpodobné, že v ukrajinských městech a vesnicích, do nichž Rusko a jeho zástupci vnikli a které stále okupují, dochází k brutálním činům podobným výše uvedeným případům, přičemž skutečný rozsah válečných zločinů bude pravděpodobně mnohem větší, než bylo dosud doloženo;
- D. vzhledem k tomu, že četné zprávy doplněné fotografiemi a videozáznamy, dokumentují popravu civilistů během ruské okupace vesnic a měst, zatýkání civilistů bez řádného řízení a špatné zacházení s nimi, které představuje až mučení, dále případy znásilňování civilistů, včetně dětí, ruskými ozbrojenými silami a jejich zástupci a používání neřízených dělostřeleckých střel, kazetové munice a protipěchotních min během ruských útoků v obydlených oblastech; vzhledem k tomu, že jako válečnou zbraň k podlomení morálky Ukrajinců a jako formu mučení používá Rusko sexuální násilí, jehož cílem je vynutit přiznání prostřednictvím znásilňování, nuceného vystavování dětí, žen a mužů či jejich příbuzných sexuálnímu násilí a vyhrožování tímto násilím; vzhledem k tomu, že znásilnění jako válečný zločin je velmi

<sup>(1)</sup> Úř. věst. L 117, 19.4.2022, s. 38.

Čtvrtek 19. května 2022

těžké zdokumentovat tak, aby bylo možné postavit odpovědné osoby před soud a aby jej bylo možné u soudu dokázat; vzhledem k tomu, že oběti sexuálních válečných zločinů mohou čelit kromě fyzické újmy také četným rizikům diskriminace a stigmatizace; vzhledem k tomu, že při shromažďování důkazů a svědectví a poskytování lékařské a psychologické pomoci obětem sexuálního násilí má zásadní význam hledisko času;

- E. vzhledem k tomu, že ruské ozbrojené síly a jejich zástupci zatýkají, unášejí a zabíjejí novináře, starosty obcí a měst a obránce lidských práv a útočí na ně; vzhledem k tomu, že novináři a pracovníci sdělovacích prostředků jsou chráněni mezinárodním humanitárním právem, konkrétně článkem 79 dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám; vzhledem k tomu, že podle platformy Rady Evropy na ochranu žurnalistiky a bezpečnosti novinářů bylo zabito nejméně 10 ukrajinských a zahraničních pracovníků sdělovacích prostředků a mnoho dalších jich bylo zraněno;
- F. vzhledem k tomu, že ruské ozbrojené síly a jejich spojenci jsou zapojeni do rabování civilního majetku, včetně potravin, oděvů a domácích spotřebičů, palivového dříví a velkého množství obilí, i do ničení civilní infrastruktury, včetně infrastruktury, která slouží k uspokojování potřeb zranitelných sociálních skupin, obytných budov, škol, mateřských škol a nemocnic; vzhledem k tomu, že ozbrojené síly Ruské federace a její zástupci systematicky odvázejí umělecké předměty, artefakty a další předměty vysoké kulturní hodnoty; vzhledem k tomu, že Ukrajina obvinila Rusko z ukradení několika set tisíc tun obilí a OSN potvrdila, že se objevuje stále více důkazů o tom, že ruské jednotky vyplenily zásoby ukrajinského obilí a zničily zařízení na jeho skladování, což zhoršuje světovou potravinovou krizi a přispívá k možnému hladomoru na Ukrajině; vzhledem k tomu, že v důsledku zničení logistické infrastruktury a námořní blokády ze strany Ruska zůstává na Ukrajině téměř 25 milionů tun obilovin, které nemohou být vyvezeny; vzhledem k tomu, že válka bude mít velmi negativní dlouhodobý dopad také na životní prostředí a zdraví;
- G. vzhledem k tomu, že ve čtyřech Ženevských úmluvách a v dodatkovém protokolu I, jejichž smluvní stranou je Ukrajina a Ruská federace, je stanoveno, že závažné porušování mezinárodního humanitárního práva představuje válečný zločin; vzhledem k tomu, že za tyto trestné činy je odpovědný každý, kdo je nařizuje či spáchá nebo kdo jim napomáhá či je obhájí;
- H. vzhledem k tomu, že Rusko v listopadu 2016 stáhlo svůj podpis z Římského statutu; vzhledem k tomu, že Ukrajina není smluvní stranou Římského statutu, ale v souladu s čl. 12 odst. 3 statutu dvakrát uplatnila své výsady a přijala jurisdikci Mezinárodního trestního soudu ve vztahu k údajným trestným činům podle Římského statutu, k nimž došlo na jejím území;
- I. vzhledem k tomu, že dne 2. března 2022 žalobce Mezinárodního trestního soudu oznámil, že na základě žádostí o zahájení vyšetřování obdržených od smluvních států<sup>(2)</sup> zahájil vyšetřování situace na Ukrajině;
- J. vzhledem k tomu, že s cílem řešit porušování lidských práv a humanitární dopad ruské invaze na své území se Ukrajina dne 3. března 2022 se rozhodla uplatnit Moskevský mechanismus OBSE, v čemž ji podpořilo 45 zúčastněných států;
- K. vzhledem k tomu, že v prvních třech měsících války zahájil ukrajinský generální prokurátor nejméně 9 300 vyšetřování a zjistil totožnost stovek osob pocházejících z Ruska, které jsou podezřelé ze spáchání válečných zločinů, mezi něž patří rabování, vraždy, mučení a znásilnění;

<sup>(2)</sup> Dne 1. března 2022 obdržel jeho úřad takovou žádost od Litevské republiky, která je smluvní stranou této úmluvy; dne 2. března 2022 předložila společnou žádost tato koordinovaná skupina států, které jsou stranami úmluvy: Albánská republika, Australské společenství, Belgie, Bulharská republika, Česká republika, Dánské království, Estonská republika, Finská republika, Francouzská republika, Gruzie, Chorvatská republika, Irsko, Island, Italská republika, Kanada, Kolumbijská republika, Kostarická republika, Kyperská republika, Lichtenštejnské knížectví, Lotyšská republika, Lucemburské velkovévodství, Maďarsko, Maltská republika, Nizozemské království, Norské království, Nový Zéland, Polská republika, Portugalská republika, Rakouská republika, Rumunsko, Řecká republika, Slovenská republika, Slovinská republika, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Spolková republika Německo, Španělské království, Švédské království, Švýcarská konfederace.

Čtvrtek 19. května 2022

- L. vzhledem k tomu, že justiční orgány na státní i mezinárodní úrovni zahájily řadu řízení v souvislosti s porušováním lidských práv, včetně formálního vyšetřování, které vede Mezinárodní trestní soud, a trestního vyšetřování na základě zásady univerzální jurisdikce, které je vedeno ve Francii, Německu, Litvě a Švédsku;
- M. vzhledem k tomu, že dne 4. března 2022 Rada OSN pro lidská práva schválila vytvoření mezinárodní vyšetřovací komise pro Ukrajinu s mandátem vyšetřovat porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva v souvislosti s ruskou invází na Ukrajinu v roce 2022; vzhledem k tomu, že pokud jde o situaci na Ukrajině, je Rada bezpečnosti OSN zcela paralyzována, protože Rusko má možnost vetovat jakoukoli smysluplnou akci;
- N. vzhledem k tomu, že dne 25. března 2022 vydaly Polsko, Litva a Ukrajina prohlášení o vytvoření společného vyšetřovacího týmu, který je pověřen shromažďováním důkazů o válečných zločinech a zločinech proti lidskosti a vyšetřováním těchto zločinů; činnost tohoto týmu bude technicky zajišťovat Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a – jak bylo oznámeno dne 25. dubna 2022 – bude se ho účastnit také Úřad žalobce Mezinárodního trestního soudu; vzhledem k tomu, že k tomu, aby bylo možné zajistit spravedlnost co nejdříve, je nutná koordinace mezi vyšetřováním, které provádí Mezinárodní trestní soud, a řízeními u státních orgánů, případně jinými mechanismy;
- O. vzhledem k tomu, že Mezinárodní trestní soud nemá v této situaci soudní pravomoc nad zločinem agrese, neboť Římský statut a jeho změny týkající se zločinu agrese neratifikovala ani Ukrajina, ani Ruská federace; vzhledem k tomu, že tento problém je třeba řešit zřízením zvláštního mezinárodního tribunálu, který by byl pověřen vyšetřováním a stíháním údajných zločinů agrese spáchaných na Ukrajině politickými představiteli a vojenskými veliteli Ruska a jeho spojenců;
1. znovu co nejdůrazněji odsuzuje nevyprovokovanou, protiprávní a neodůvodněnou útočnou válku Ruska proti Ukrajině a ruskou invazi na ukrajinské území a požaduje, aby Rusko okamžitě ukončilo veškeré vojenské operace na Ukrajině a bezpodmínečně stáhlo veškeré síly a vojenské vybavení z celého mezinárodně uznávaného území Ukrajiny, jak nařídil Mezinárodní soudní dvůr dne 16. března 2022;
2. vyjadřuje nejvyšší rozhořčení a pobouření nad válečnými zvěrstvy, jako je plošné ostřelování měst, nucené deportace, používání zakázané munice, útoky na civilisty, kteří prchají z oblastí konfliktu předem dohodnutými humanitárními koridory, popravy civilistů, sexuální násilí, vyhánění obyvatel a cílené rabování a ničení obytných oblastí a civilní infrastruktury, jako jsou nemocnice, zdravotnická zařízení, školy, přístřeší a sanitní vozy, přičemž všechny tyto činy jsou hrubým porušením mezinárodního humanitárního práva a mohou představovat válečné zločiny ze strany Ruské federace a jejích spojenců na Ukrajině, které dosud nebyly stíhány a zůstávají nepotrestány;
3. důrazně odsuzuje hrůzné a přitom systematické používání sexuálního a genderově podmíněného násilí jako válečné zbraně, jehož se dopouštějí ruské ozbrojené síly a jejich spojenci, a prohlašuje – s odkazem na rezoluci OSN č. 1820 (2008) o sexuálním násilí jako válečné zbraně –, že znásilnění a jiné formy sexuálního násilí mohou představovat válečné zločiny, zločiny proti lidskosti nebo mohou být činem naplňujícím podstatu genocidy, a měly by proto být stíhány v souladu s ustanoveními mezinárodního práva a Římského statutu Mezinárodního trestního soudu, zejména s jeho články 7 a 8; vyjadřuje politování nad tím, že při stíhání sexuálních a genderově podmíněných trestných činů v rámci Mezinárodního trestního soudu zatím nedošlo k dostatečnému pokroku; má za to, že případy obětí protiprávní invaze na Ukrajinu by zde mohly představovat precedens; vyzývá EU a její členské státy, aby v současných i případných budoucích vyšetřováních usilovaly o začleňování genderového hlediska;
4. vyjadřuje svou plnou podporu vyšetřování, které vede žalobce Mezinárodního trestního soudu ve věci válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a zločinu genocidy údajně spáchaných na Ukrajině, a stejně tak práci vyšetřovací komise Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a činnost nezávislých organizací občanské společnosti, které shromažďují a uchovávají důkazy o válečných zločinech; poukazuje na to, že je důležité jednat rychle a co nejdříve dosáhnout pokroku ve snaze zajistit nezbytný důkazní materiál pro vyšetřování a stíhání všech osob odpovědných za povolování, páchaní a utajení válečných zločinů a dalšího porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva; zdůrazňuje, že pokračující válečné operace vyvolávají značné riziko, že důkazy o válečných zločinech na Ukrajině budou zničeny, takže

Čtvrtek 19. května 2022

nebudou moci být shromážděny a bezpečně uchovány pro účely vyšetřování; domnívá se, že rychlá akce má zásadní význam pro přijetí všech nezbytných opatření s cílem zajistit, aby se osoby, které se dopustily porušování lidských práv a válečných zločinů na Ukrajině, musely ze svých činů zodpovídat;

5. požaduje, aby byla žalobci Mezinárodního trestního soudu poskytnuta podpora při vyšetřování a stíhání osob podezřelých z válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a případně genocidy, a to tím, že mu bude poskytnuta politická podpora, zpřístupněny veškeré důkazy včetně informací a dat z otevřených zdrojů, satelitních snímků a odposlechů komunikace, a bude zajištěno, aby v rozpočtu Mezinárodního trestního soudu byly k dispozici přiměřené lidské a finanční zdroje, aby mohla být zaručena jeho nezávislost a nestrannost;

6. vítá a plně podporuje snahy ukrajinských státních zástupců a vyšetřovatelů o to, aby byly osoby odpovědné za válečné zločiny a zločiny proti lidskosti postaveny před soud, a vyzývá členské státy EU, mezinárodní společenství a příslušné instituce, aby ukrajinským orgánům poskytl v tomto procesu plnou součinnost;

7. vyzývá členské státy a Komisi, aby poskytly veškerou pomoc, která je nezbytná k posílení soudní kapacity Ukrajiny a navýšení zdrojů s cílem účinně vyšetřovat a stíhat válečné zločiny; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytovaly ukrajinským orgánům podporu ve snaze o to, aby na vnitrostátní úrovni naplňovaly klíčová kritéria pro boj proti beztrestnosti pachatelů závažných mezinárodních zločinů, včetně válečných zločinů a zločinů proti lidskosti;

8. vyzývá orgány EU a členské státy, aby učinily veškeré nezbytné kroky v rámci mezinárodních institucí a postupů a u Mezinárodního trestního soudu nebo jiných příslušných mezinárodních tribunálů za účelem soudního stíhání ruského a běloruského režimu za válečné zločiny, zločiny proti lidskosti, zločiny genocidy a zločiny agrese; dále vyzývá k tomu, aby se toto vyšetřování a následné stíhání vztahovalo i na všechny příslušníky ruských ozbrojených sil a státní úředníky, kteří se na spáchání těchto válečných zločinů podíleli; vítá proto vyšetřování vedená několika členskými státy jednak na základě zásady univerzální jurisdikce a jednak na podporu práce Mezinárodního trestního soudu; vítá rovněž změnu mandátu mise EUAM Ukraine, díky níž bude možné podporovat ukrajinské orgány při vyšetřování a stíhání veškerých mezinárodních zločinů spáchaných v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu;

9. vyzývá ruské orgány, aby okamžitě přestaly vyhánět ukrajinské občany z jejich domovů a umožnily ukrajinským občanům, kteří byli násilím přesídleni na území Ruské federace, bezpečný návrat na Ukrajinu;

10. vyzývá členské státy, aby shromažďovaly důkazy a podporovaly vyšetřování žalobce Mezinárodního trestního soudu s cílem zjistit, zda válečné zločiny a zločiny proti lidskosti spáchané ruskými silami a jejich spojenci na Ukrajině představují genocidu;

11. trvá na tom, že je nutné posílit koordinaci různých mechanismů pro boj proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině, a to i prostřednictvím mezinárodního setkání za účelem koordinace shromažďování důkazního materiálu a zlepšení účinnosti řízení při porušování lidských práv; vyzývá orgány EU, aby toto koordinační úsilí podporovaly;

12. vyzývá orgány EU, zejména Komisi, aby za podpory etablovaných mnohostranných institucí, jako je OSN a Rada Evropy, neprodleně podpořily vytvoření vhodného právního základu, který by umožnil zřízení zvláštního mezinárodního tribunálu pro potrestání zločinu agrese proti Ukrajině, který spáchali političtí představitelé a vojenští velitelé Ruska a jeho spojenci; vyzývá orgány EU, zejména Komisi, aby co nejdříve poskytly veškeré lidské a rozpočtové zdroje, které jsou pro zřízení tohoto soudu nezbytné, a potřebnou administrativní, vyšetřovací a logistickou podporu;



Čtvrtek 19. května 2022

13. vyzývá orgány EU, zejména Komisi, aby usilovaly o to, aby zřízení tohoto tribunálu politicky podpořili podobně smýšlející mezinárodní partneři a organizace, zejména Valné shromáždění OSN;

14. vítá, že Litva, Polsko a Ukrajina zřídily společný vyšetřovací tým, který je koordinován Eurojustem a kterého se poprvé účastní úřad žalobce Mezinárodního trestního soudu, s cílem usnadnit vyšetřování a stíhání v zúčastněných státech, jakož i případů, které by mohly být postoupeny Mezinárodnímu trestnímu soudu; vybízí členské státy, aby se ke společnému vyšetřovacímu týmu připojily;

15. vítá návrh Komise ze dne 25. dubna 2022 na rozšíření mandátu a operativních funkcí Eurojustu, aby mohl analyzovat, uchovávat a sdílet důkazy na podporu vyšetřování a stíhání nejzávažnějších mezinárodních zločinů, zejména genocidy, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a souvisejících trestných činů<sup>(3)</sup>; vyzývá Eurojust, aby těchto nových pravomocí využil k podpoře příslušných orgánů členských států při analýze důkazů s cílem pomoci dosáhnout toho, aby tyto důkazy byly následně přípustné před vnitrostátními nebo mezinárodními soudy nebo obdobnými mechanismy; zdůrazňuje, že rozšíření mandátu Eurojustu by mělo doprovázet odpovídající navýšení finančních prostředků pro tento orgán;

16. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a její členské státy plně využívaly svých kapacit a dostupných právních možností k tomu, aby pohnaly pachatele válečných zločinů k odpovědnosti; v tomto ohledu vítá, že také Europol je připraven podporovat společný vyšetřovací tým, a vyzývá ho, aby úzce spolupracoval s Eurojustem, pokud o to bude požádán;

17. připomíná, že cílem zásady univerzální jurisdikce je zamezit beztrestnosti válečných zločinců tím, že dává možnost stíhat a trestat pachatele všem státům; domnívá se, že je důležité poskytnout policejním a justičním orgánům v členských státech vhodné nástroje, aby mohly účinně shromažďovat důkazy nezbytné pro odsouzení válečných zločinců; vybízí členské státy, aby při vyšetřování a stíhání válečných zločinů na Ukrajině zásadu univerzální jurisdikce účinně využívaly a aby posílily vzájemnou spolupráci, v rámci které by Komise měla hrát koordinační a podpůrnou úlohu;

18. připomíná svou výzvu Komisi, aby předložila akční plán EU pro boj proti beztrestnosti, v němž Ukrajině věnuje zvláštní kapitolu;

19. vyzývá Komisi, aby v rámci svého revidovaného mandátu úzce spolupracovala s Mezinárodním trestním soudem a Eurojustem na dokumentaci znásilňování, sexuálního zneužívání a jiných forem sexuálního násilí během války na Ukrajině, mimo jiné tím, že bude shromažďovat statistické nebo věcné důkazy od příslušných odborníků a lékařské a farmaceutické záznamy a vyhledávat a zaznamenávat zprávy o znásilnění během války na Ukrajině, které jsou zveřejňovány na internetu, v tisku a na sociálních médiích a které vyšetřovatele mohou dovést k obětem znásilnění a sexuálního násilí; vyzývá k tomu, aby tato činnost obdobným způsobem probíhala rovněž v uprchlických táborech, a pokud možno také přímo na Ukrajině; vyzývá EU a hostitelské a tranzitní země, aby zaručily přístup ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, zejména k nouzové antikoncepci, postexpozici profylaxi a péči týkající se umělého přerušování těhotenství, a to i pro osoby, které se staly obětí znásilnění;

20. vyzývá mezinárodní společenství, aby rovněž důkladně prošetřilo a sankcionovalo trestné činy proti životnímu prostředí, zejména rozsáhlé znečišťování životního prostředí, včetně škod na životním prostředí v okolních zemích, neboť Rusko nadále útočí na průmyslové závody a závody na výrobu paliv, dodávky energie, dodávky vody, kanalizační systémy a další zařízení, což vede k rozsáhlé kontaminaci a devastaci mokřadů, lesů, národních parků, chráněných oblastí, včetně zakázané třicetikilometrové zóny u Černobylu, a míst výskytu chráněných a ohrožených druhů, což má závažné dlouhodobé dopady;

21. naléhavě vyzývá k prošetření informací o tom, že ruské síly a jejich spojenci rabují a ničí sklady potravin, a k přiměřenému posouzení celosvětového dopadu tohoto jednání, zejména na rozvojové země dovážející potraviny;

<sup>(3)</sup> Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727, pokud jde o shromažďování, uchovávání a analýzu důkazů souvisejících s genocidou, se zločiny proti lidskosti a s válečnými zločiny v Eurojustu (COM(2022)0187).

Čtvrtek 19. května 2022

22. zdůrazňuje, že aby váleční zločinci nemohli uprchnout a vstoupit na území EU bez povšimnutí, je zapotřebí rozsáhlého informačního systému EU; je přesvědčen, že probíhající reforma právního rámce EU pro výměnu informací mezi donucovacími orgány urychlí shromažďování relevantních informací o válečných zločincích v policejních databázích různých členských států;
23. vyjadřuje politování nad tím, že Ústava Interpolu neumožňuje pozastavit členství, a vyzývá Interpol, aby alespoň pozastavil přístup ruské národní ústředny do svých databází;
24. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly činnosti směřující ke zvyšování znalostí a informovanosti obránců lidských práv, soudců a státních zástupců, pokud jde o digitální důkazy a digitální záznamy porušování lidských práv, s cílem vyjasnit kritéria přípustnosti u vnitrostátních a mezinárodních soudů;
25. vítá, že Nejvyšší rada Ukrajiny přijala návrh zákona č. 7304, který umožní Mezinárodnímu trestnímu soudu, aby působil na Ukrajině, a vyzývá ukrajinské orgány, aby podpořily stíhání závažných mezinárodních zločinů tím, že neprodleně ratifikují Římský statut Mezinárodního trestního soudu, a formálně se tak stanou členem Mezinárodního trestního soudu; vyzývá ukrajinské orgány, aby sladily své vnitrostátní právní předpisy a postupy s mezinárodním právem, čímž posílí vnitrostátní právní mechanismy pro boj proti beztrestnosti pachatelů trestných činů, dále aby sladily vnitrostátní právní předpisy, zejména trestní zákoník, s mezinárodním trestním právem a mezinárodním humanitárním právem a přijaly jasný a praktický rámec pro spolupráci s Mezinárodním trestním soudem a dalšími orgány, které vyšetřují trestné činy spáchané na Ukrajině; připomíná, že je zapotřebí, aby všechny strany konfliktu důsledně dodržovaly mezinárodní humanitární právo;
26. vyzývá Komisi, členské státy a mezinárodní společenství, aby poskytly více finančních prostředků a technické pomoci na shromažďování a uchovávání velkého množství důkazů o porušování mezinárodního humanitárního práva, válečných zločinech a zločinech proti lidskosti, ke kterým dochází na Ukrajině; vyzývá v tomto ohledu EU, aby tento proces podpořila tím, že vyčlení více finančních prostředků z Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa;
27. vítá balíčky sankcí proti Rusku a zdůrazňuje, že jejich plné a účinné provádění v celé EU a ze strany mezinárodních spojenců EU nyní musí být prioritou; vyzývá k rychlému přijetí šestého balíčku sankcí; vyzývá Komisi, aby urychleně vytvořila právní nástroj, který umožní zkonfiskovat zmrazený ruský majetek a finanční prostředky, aby mohly být použity jako odškodnění pro Ukrajinu a na její obnovu;
28. vyjadřuje hluboké uznání ukrajinské občanské společnosti za její práci a odhodlání, včetně práce na dokumentaci pokračujícího porušování práv na Ukrajině a její podpory boje proti beztrestnosti na Ukrajině; konstatuje, že na ukrajinském území působí mnoho nevládních organizací, které se snaží dokumentovat válečné zločiny, včetně hromadného znásilňování během války, a že jejich úsilí je třeba podporovat a sjednotit; vyzývá všechny mezinárodní a vnitrostátní aktéry v oblasti odpovědnosti, aby úzce spolupracovali s občanskou společností při podpoře soudních procesů, mimo jiné tím, že v reakci na brutální činy páchané Ruskou federací zlepší přístup k informacím, osloví oběti a postižené komunity, zajistí publicitu a transparentnost procesu a zapojí občanskou společnost;
29. vyzývá členské státy a OSN, aby zajistily, že vyšetřovací komise Rady OSN pro lidská práva bude mít dostatečné finanční zdroje, aby mohla nezávisle vykonávat všechny aspekty svého mandátu, přičemž členské státy tak mohou učinit např. prostřednictvím své účasti v pátém výboru Valného shromáždění OSN;
30. vyjadřuje hluboké politování nad rozhodnutím ukončit zvláštní pozorovatelskou misi OBSE na Ukrajině, které bylo přijato poté, co na zasedání Stálé rady OBSE dne 31. března 2022 nebylo dosaženo shody ohledně prodloužení mandátu mise, a naléhavě vyzývá členské státy, aby prozkoumaly všechny možnosti obnovení jejího mandátu;
31. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Organizaci spojených národů, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, prezidentovi, vládě a parlamentu Ukrajiny, prezidentovi, vládě a parlamentu Ruské federace a žalobci Mezinárodního trestního soudu.